Raadsvoorstel

Onderwerp	GEWIJZIGD Beschikbaar stellen Schaalspronggelden (Strategische Agenda Zoetermeer 2040) 2022 en 2023
Zaakid	2022-000307
Versie	
Auteur	K. Houterman 079-3469262 k.houterman@zoetermeer.nl
Gemeentesecretaris	Huykman, B.J.D.
Directeur	A. Quentin
Portefeuillehouder	Wethouder Iedema
Medeverantwoordelijke(n)	Burgemeester Bezuijen Wethouder Paalvast

Uiterste behandeldatum (+ reden)	Raadsvergadering 21 februari 2022 i.v.m. behandeling nog in deze raadsperiode.
Programma(s)	Programma 7 Inrichting van de stad
Eerdere besluitvorming	Raadsbesluit Vrijgeven budgetreservering 2019 capaciteit uitvoering plannen Schaalsprong d.d. 23 september 2019 Raadsbesluit Versnellingsagenda woningbouw d.d. 8 oktober 2018 Raadsbesluit Kosten Schaalsprong 2018 en 2019 d.d. 9 juli 2018 Raadbesluit Samen de toekomst van Zoetermeer vormgeven d.d. 27 november 2017 Raadsbesluit Woningbouwprogramma Zoetermeer d.d. 11 september 2017 Raadsbesluit Woningbouwagenda Zoetermeer d.d. 13 februari 2017 Collegevoorstel Plan van aanpak Zoetermeer 2040 (omgevingsvisie) d.d. 3 juni 2019 Raadsvoorstel Eindrapportage stadsbrede samenspraak - gesprek met de stad d.d. 24 juni 2019 Raadsvoorstel Plan van aanpak Zoetermeer 2040 (omgevingsvisie) d.d. 4 november 2019 Collegevoorstel Basisdocument Zoetermeer 2040 d.d. 17 december 2019 Raadsvoorstel ontwerp Omgevingsvisie Zoetermeer 2040 d.d. 14 juni 2021 Raadsbesluit Programmabegroting 2022-2025 d.d. 1 november 2021 Raadsbesluit Omgevingsvisie Zoetermeer 2040 d.d. 31 januari 2022
Samenvatting	In de Programmabegroting 2022-2025 is aangegeven dat programma Schaalsprong inhoudelijk opgaat in de omgevingsvisie Zoetermeer 2040. Op grond van eerdere besluitvorming in het kader van de Schaalsprong, zijn voor de jaarschijven 2022 en 2023 middelen gereserveerd in het Reserve Investeringsfonds (Rif) voor programma's, projecten, wijkverkenningen en regie. Om

	reserveringen te kunnen activeren is een raadsvoorstel nodig. De gang van zaken bij schaalsprongmiddelen is om dit per twee jaar beschikbaar te stellen. Met dit raadsvoorstel wordt hieraan invulling aan gegeven voor de jaren 2022 en 2023. In dit voorstel is een eerste slag gemaakt met de omvorming van de Schaalsprong(programma's) naar de visie Zoetermeer 2040 en de uitvoering van de Strategische Agenda Zoetermeer 2040. Een aantal andere onderwerpen wordt geïntensiveerd om te komen tot plannen in het kader van de visie Zoetermeer 2040 en Strategische Agenda Zoetermeer 2040. Dit betreft de onderdelen woningbouwprogrammering, wijkverkenningen, Regie, voorbereiding & samenhang, Binden en onderhouden relatienetwerk/investeren in de stad en OV schaalsprong. Voor deze onderdelen is daarom sprake van een extra aanvraag van middelen. Deze kosten passen binnen de scope van de Schaalsprong (dezelfde doelstellingen en activiteiten). Indien de scope voor de inzet van de middelen in de toekomst aanpassing behoeft, zal dat aan de raad worden voorgelegd in het kader van de uitvoering van en rapportage over de Strategische Agenda Z2040. Hier staat tegenover dat er een lagere onttrekking plaatsvindt voor nieuwe initiatieven en de gemeentelijke woningbouwopgave van 700 woningen per jaar. De dekking van de kosten vindt plaats via het Reserve Investeringsfonds (Rif) en vanuit kostenverhaal/inbreng grex (zie bijlage 2 voor toelichting) . Investeringsvoorstellen voor het Dutch Innovation Park en de Binnenstad zijn in lijn gebracht met de visie Zoetermeer 2040 en waren ver genoeg uitgewerkt en zodanig van omvang dat ze als separaat voorstel aan de raad zijn voorgelegd en geen onderdeel meer uitmaken van dit raadsvoorstel.
Bijlagen	- Bijlage 1: Overzicht van gereserveerde en aangevraagde bedragen Rif - Bijlage 2: Toelichting Rif, Kostenverhaal en immateriële activa - Bijlage 3: Begrotingswijziging

Raadsbesluit 2022-000307

Beschikbaar stellen Schaalspronggelden (Strategische Agenda Zoetermeer 2040) 2022 en 2023

De raad van de gemeente Zoetermeer;
Gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van11 januari 2022

Besluit

1. De via het Reserve Investeringsfonds (Rif) in de programmabegroting 2022-2025 gereserveerde middelen voor de Schaalsprong voor de jaren 2022 (onder vermindering van het voorbereidingsbudget) en 2023 beschikbaar te stellen en wel als volgt:
    a. Voor de Woningbouwprogrammering en voorbereiding van onderzoeken voor 2022 € 361.000 en voor 2023 € 220.000 beschikbaar te stellen.
    b. Voor Nieuwe initiatieven voor 2022 € 150.000 en voor 2023 € 150.000 beschikbaar te stellen.
    c. Voor de Gemeentelijke inzet voor de uitvoering van projecten van de woningbouwagenda om jaarlijks 700 woningen te realiseren voor 2022 en 2023 € 950.000 beschikbaar te stellen, opgebouwd uit:
    - € 350.000 als gemeentelijk aandeel in de kosten
    - € 285.000 als te verhalen kosten op projectontwikkelaars
    - € 315.000 als investeringsbudget immateriële vaste activa (in afwachting inbreng in een nieuwe grondexploitatie)
    d. Voor de Voorbereiding Schaalsprong OV/stationsgebied voor 2022 € 160.000 en voor 2023 € 160.000 beschikbaar te stellen.
    e. Voor de Wijkverkenningen voor 2022 € 300.000 en voor 2023 € 300.000 beschikbaar te stellen.
    f. Voor de Regie, voorbereiding en samenhang voor 2022 € 668.500 en voor 2023 € 437.000 beschikbaar te stellen.
    g. Voor Relatienetwerk/investeren in de stad voor 2022 € 240.000 en voor 2023 € 120.000 beschikbaar te stellen.
2. De onder 1a tot en met 1g genoemde kosten van in totaal € 2.829.000 voor 2022 en € 2.337.000 voor 2023 te dekken c.q. te verwerken door:
    a. aanwending van de voor dit doel gereserveerde middelen in het Reserve Investeringsfonds (Rif) van € 2.229.000 voor 2022 en van € 1.737.000 voor 2023;
    b. (voor punt 1c) dekking vanuit een bijdrage vanuit kostenverhaal ter grootte van € 285.000 voor 2022 en van € 285.000 voor 2023;
    c. (voor punt 1c) De kosten te verantwoorden als immateriële vaste activa, in afwachting van inbreng als boekwaarde in een nieuwe grondexploitatie, een bedrag van € 315.000 in 2022 en € 315.000 in 2023.
3. De titel ‘Schaalspronggelden’ te vervangen door ‘middelen Strategische Agenda Zoetermeer 2040’ en in het vervolg in dat kader besluitvorming aan de raad voor te leggen.
4. De uit dit besluit voortvloeiende begrotingswijzigingen vast te stellen.

Over dit besluit geen referendum mogelijk te maken omdat het gaat om de vaststelling en wijziging van de gemeentelijke begroting (artikel 1 lid 3 sub b Referendumverordening).

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de raad op 21 februari 2022

de griffier, de voorzitter,

drs. R. Blokland MCM drs. M.J. Bezuijen

Toelichting

Probleemstelling en kader

Inleiding
Tot de Schaalsprong is besloten in het raadsbesluit Samen de toekomst van Zoetermeer vormgeven d.d. 27 november 2017. De ontwerp omgevingsvisie Zoetermeer 2040 en de eerste Strategische Agenda Zoetermeer 2040 zijn 14 juni 2021 vastgesteld. De (definitieve) omgevingsvisie Zoetermeer 2040 is vastgesteld op 31 januari 2022. Met behulp van drie sporen uit de 1e Strategische Agenda worden zoveel mogelijk het beleid, projecten, acties, programma's en regelingen gericht op het toekomstbeeld van de visie Zoetermeer 2040.

Zoals in het raadsmemo met de stand van zaken van de 1e Strategische Agenda is benoemd, is daarbij prioriteit gegeven aan de stukken die nog in deze raadsperiode naar de raad gaan. Dit raadsvoorstel is daar onderdeel van. Binnen de programma's van de Schaalsprong wordt de beweging gemaakt van de uitgangspunten van de Schaalsprong naar die van de visie Zoetermeer 2040. De eerste inhoudelijke verbinding is gemaakt in het raadsmemo 'Stand zaken 1e Strategische Agenda Zoetermeer 2040' en de bijlage daarbij.

In de Programmabegroting 2022-2025 zijn in het kader van de Schaalsprong voor de jaarschijven 2022 en 2023 middelen gereserveerd in het Reserve Investeringsfonds (Rif) voor programma's, projecten, wijkverkenningen en regie op de overkoepelende opgave.

Met dit raadsvoorstel worden de voorbereidingsgelden voor de uitvoering van de raadsbesluiten over de Schaalsprong en 1e Strategische Agenda voor de jaren 2022 en 2023 aangevraagd. In de Perspectiefnota 2020 en de Programmabegroting 2022-2025 is aangeven dat dat via een raadsvoorstel zal gebeuren. Dit raadsvoorstel dient om de budgetten beschikbaar te stellen voor de jaren 2022 en 2023.

Definitieve voorstellen voor de uitvoering van programma's en projecten worden na de voorbereidingsfase als afzonderlijke raadsvoorstellen aan de raad voorgelegd. Recentelijke voorbeelden zijn de voorstellen voor het Dutch Innovation Park en de Binnenstad. Deze zijn doorgelicht en in lijn gebracht met de visie Zoetermeer 2040. Deze voorstellen zijn daarom geen onderdeel meer van dit raadsvoorstel.

Binnen de 1e Strategische Agenda Zoetermeer 2040 worden lopend beleid en andere lopende programma's en projecten doorgelicht en worden raadsvoorstellen voorbereid. De programmavoorstellen voor Meerzicht, Buytenwegh en Woningbouw als katalysator voor een sociaaleconomisch krachtige stad zijn komend jaar aan de orde. Samenwerking met inwoners en partners van de stad vragen extra aandacht. Extra regie is nodig voor de organisatie en uitvoering hiervan en het bewaken van de samenhang. Om daar nu de eerste stappen mee te kunnen zetten is financiële dekking nodig.

Voor de onderdelen wijkverkenningen, woningbouwprogrammering, regie, voorbereiding en samenhang, onderhouden relatienetwerk/ investeren in de stad en OV schaalsprong, is daarom sprake van een extra aanvraag van middelen. Hier staat tegenover dat er een lagere onttrekking plaatsvindt voor nieuwe initiatieven en de gemeentelijke woningbouwopgave van 700 woningen per jaar.

De voortgang wordt aan de raad gerapporteerd via de Voortgangsrapportages Ruimtelijk Fysiek, die twee keer per jaar worden opgemaakt. Deze verstrekken inzicht in de resultaten en de (financiële) voortgang die bereikt is met de eerder verkregen middelen voor de verschillende onderdelen van de Schaalsprong. In de rapportage over de tweede helft van 2020 is ook al gemeld dat (delen van) de Schaalsprong overgaan in het traject van de visie Zoetermeer 2040

en Strategische Agenda. In de toekomst zal de rapportage ook in het kader van de Strategische Agenda plaatsvinden.

Beoogd effect
Met het beschikbaar stellen van de gereserveerde middelen wordt in overeenstemming met de visie Zoetermeer 2040 beoogd om de positie van Zoetermeer – zowel stad als samenleving – te versterken. Op een termijn van 10 à 20 jaar zal er in Zoetermeer sprake zijn van een toegenomen en onderscheidende woonaantrekkelijkheid, een sterkere sociaaleconomische positie, een betere balans tussen beroepsbevolking en werkgelegenheid en een mix van prettige leefbare wijken en buurten.

Concrete resultaten
Op basis van de besluiten kunnen de volgende resultaten worden gerealiseerd. Deze zijn verder toegelicht bij voorstel/keuzemogelijkheden/risico's in het volgende onderdeel van dit voorstel.

Besluitpunt	*Resultaat (zie voor toelichting bij voorstel/keuzemogelijkheden/risico's)*
1a Woningbouwprogrammering, voorbereiding bestemmings-plannen	- Woningbouwaanjager (stimuleert initiatiefnemers tot woningbouwinitiatieven die bijdragen aan doelen Visie Z2040) - Programmavoorstel "Woningbouw als Katalysator voor Sociaaleconomisch krachtige stad"
1b Nieuwe initiatieven	- Ambtelijke expertise voor helpen opstarten woningbouwinitiatieven van derden
1c Gemeentelijke inzet 700 woningen Rif	- Begeleiden woningbouwinitiatieven in de initiatieffase (voordat het projecten worden met anterieure overeenkomst en kostenverhaal)
1d Voorbereiding Schaalsprong, openbaar vervoer en stationsgebied	- Opname in MIRT*) van het Rijk: inzet voor lobby naar Regio en Rijk voor het mogelijk maken van de ZoRo-lijn inclusief ontwikkelstrategie Bleizo West en vernieuwing station Zoetermeer
1e Wijkverkenningen	- Programmavoorstel/investeringsvoorstel Gebiedsprogramma Meerzicht - Plan van Aanpak Wijkverkenning Buytenwegh
1f Regie, voorbereiding en samenhang	- Dagelijkse coördinatie uitvoering 1e Strategische Agenda - Voorbereiden bestuurlijke rapportage/besluitvorming - Voorbereiding jaarlijkse 'Staat van Zoetermeer' - Voorbereiding 2e Strategische Agenda
1g Binden en onderhouden relatienetwerk/ investeren in de stad	- Relatienetwerk op te bouwen en onderhouden voor uitvoering Zoetermeer 2040 - Samenwerking met Haagse Hogeschool (o.a. innovatieve aanpak participatie) - Stadscongres Q4 2022

*) MIRT: Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport

Voorstel/keuzemogelijkheden/risico's

Argumenten

1. Voor 2022 en 2023 zijn in de Rif middelen gereserveerd, maar nog niet vrijgegeven.
Voor de start van de betreffende jaren dienen de budgetten beschikbaar te worden gesteld om de uitvoering in gang te zetten. Dit voorstel dient om de budgetten voor 2022 en 2023 beschikbaar te stellen. Via het 'raadsmemo Melding vertraging raadsvoorstel Schaalsprongmiddelen 2022-2023' is de raad in december 2021 geïnformeerd dat het niet op tijd is gelukt om dit raadsvoorstel voor 1 januari 2022 aan de raad voor te leggen.

1.a.1. Voor woningbouw zal door een woningbouwaanjager (in een nieuwe rol) worden gewerkt aan het nieuwe perspectief op de woningbouw.
Tot op heden werd vooral gestuurd op de realisatie van minimaal 700 woningen per jaar vanaf 2021. De inzet heeft onder andere geresulteerd in een door de raad vastgesteld gebiedsprogramma en businesscase Entree met in totaal 4.500 woningen voor de komende jaren. In de Binnenstad zijn en worden ook nog de nodige initiatieven ontplooid.

Voor de komende jaren zal in het kader van de visie Zoetermeer 2040 en de Strategische Agenda het accent worden verlegd naar de woningbouw als katalysator voor een sociaaleconomisch krachtige Stad. Hierbij is de vraag hoe ons (nieuwe) woningbouwprogramma optimaal kan bijdragen aan de kwalitatieve en sociaaleconomische ontwikkeling van Zoetermeer en hoe dit beleidsprogramma daarvoor het best kan worden ingericht. Dit betekent dat de woningbouwaanjager een andere rol krijgt dan voorheen, maar nog steeds van belang is bij het aanjagen van het nieuwe perspectief op woningbouw.

1.a.2. Voor het nieuwe woningbouwprogramma is onderzoek nodig.
Voor de uitvoering van het nieuwe programma uit de 1e Strategische Agenda Zoetermeer 2040: *Woningbouw als Katalysator voor een Sociaaleconomisch Krachtige Stad* is budget nodig om dit programma goed op te kunnen starten en onderzoek te doen naar de katalysatorfunctie van woningbouw. Voor de uitvoering daarvan is een aanvullend budget nodig van € 196.000. Via herschikking en her-prioritering wordt dit bedrag teruggebracht naar € 141.000. Dit bedrag is toegevoegd aan het gereserveerde bedrag in dit raadsvoorstel.

1.b. Er is voor de komende jaren budget nodig om de ruimtelijke initiatieven van derden in behandeling te kunnen nemen.
Voor het in behandeling nemen van initiatieven voor woningbouw van eigenaren/ontwikkelaars is gemeentelijk budget noodzakelijk. Deze kosten kunnen niet altijd worden verhaald op de initiatiefnemer. De inzet van de gemeente is echter om de kosten voor de initiatieffase zoveel mogelijk te verhalen op de initiatiefnemer en voorfinanciering van de gemeente te beperken. Dit budget zal de komende twee jaar gebruikt worden voor het in behandeling nemen van woningbouwinitiatieven die de mechanismen in de buurt, wijk of stad positief beïnvloeden. Voor dit budget geldt dat niet alles tegelijk kan worden opgepakt. Daarom is het budget ten opzichte van de reservering naar beneden bijgesteld.

1.c Het bemensen van woningbouwprojecten is belangrijk voor het op gang brengen van de woningbouwproductie.
Om de bouwproductie te stimuleren is via het Woningbouwprogramma en de Versnellingsagenda, nieuw planaanbod aan woningbouwlocaties gecreëerd.
Op een groot gedeelte van deze nieuwe locaties liggen initiatieven van derden of is er de mogelijkheid om zelf een initiatief te ontplooien. Er is voldoende planaanbod aanwezig om de ambitie van 700 woningen per jaar de komende jaren te halen.

De bouw van woningen moet echter met meer precisie dan in het verleden worden ingezet. Het gaat hierbij niet alleen om aantallen, maar om woningen die zowel een versterking betekenen

voor de bestaande stad als bijdragen aan de sociaaleconomische kracht van de samenleving. Daarvoor wordt via de 1e Strategische Agenda Zoetermeer 2040 de huidige portefeuille aan woningbouwprojecten doorgelicht en indien nodig aangepast. Dit budget is daarmee voor zowel de continuïteit van het huidige planaanbod (dat wordt geprioriteerd en doorgelicht op basis van de visie Zoetermeer 2040 in de 1e Strategische Agenda) alsmede voor het nieuwe aanbod in het nieuwe perspectief. Ook voor dit budget geldt dat niet alles tegelijk kan worden opgepakt. Daarom is het budget ten opzichte van de reservering naar beneden bijgesteld.

1.d. Om de nieuwe woningen bereikbaar te maken en de doelen uit de omgevingsvisie Zoetermeer 2040 te realiseren, zijn investeringen in het openbaar vervoer van groot belang.
Daarom zijn er plannen voor een Schaalsprong van het openbaar vervoer, waarbij de gemeente beter wordt aangesloten op het regionale netwerk (met name richting Rotterdam). Hierbij is het doel dat de groei van de mobiliteit kan worden opgevangen met het openbaar vervoer in plaats van het zwaarder belasten van het wegennetwerk. Dit is ook van belang voor de hoofdlijn ‘Zoetermeer Regiostad’ uit de visie Zoetermeer 2040. Zoetermeer kan dit niet alleen realiseren. Het is daarom nodig om tijd te steken in goede relaties met partners in de regio om draagvlak te krijgen voor deze OV-schaalsprong. Naast het onderhouden van relaties en deelname aan het bestuurlijk overleg Meerjaren Infrastructuur, Ruimte en Transport (BO MIRT) en de daarbij behorende voorbereiding zal o.a. verder worden gewerkt aan de ontwikkelstrategie ZoRo, het ontwikkelperspectief en -strategie voor het gebied Bleizo West en de optimalisatie van de Randstadrail (de Krakeling). Daarnaast zal gewerkt worden aan de lobby voor een ingrijpende verandering en upgrade van station Zoetermeer. Voor deze uitgaven is nog geen reservering opgenomen en gaat hier om een extra besteding.

1.e. Vanaf 2020 vinden wijkverkenningen in de wijken plaats, in 2022 en 2023 in de wijk Buytenwegh.
De raad heeft het college opdracht gegeven om wijkgerichte verkenningen uit te voeren. Het aanpakken van de wijken van de toekomst is een belangrijke pijler in de visie Zoetermeer 2040. In de visie Zoetermeer 2040 zijn de wijken Meerzicht, Buytenwegh en Seghwaert als meest urgent aangemerkt. Hiervoor gaan we stap voor stap programmavoorstellen voorbereiden.

Hiertoe is gestart met een pilot in de wijk Meerzicht. In december 2019 heeft het college kennisgenomen van de uitkomsten van de wijkverkenning Meerzicht en deze ter informatie aan de gemeenteraad gezonden. In april 2020 heeft het college de opdracht gegeven om dit om te zetten in het programma Kwaliteitsimpuls Meerzicht, bestaande uit een integraal gebiedsplan en een investeringsagenda. Voor de verdere voorbereiding van een gebiedsplan, een uitvoeringsplan en een investeringsvoorstel voor Meerzicht wordt via dit voorstel beroep gedaan op de reservering van € 300.000 voor 2022.

Op het moment dat voor Meerzicht een separaat investeringsvoorstel door de raad is vastgesteld, zal ook het programma Wijk van de Toekomst: Buytenwegh worden opgestart met een wijkverkenning. Als onderdeel hiervan wordt een participatiepilot opgestart samen met de Haagse Hogeschool. Dit is vastgesteld bij de ontwerp omgevingsvisie Zoetermeer 2040. Hiervoor is een budget nodig. Deze participatiepilot dient als startpunt voor het programma Wijk van de Toekomst: Buytenwegh en een plan hoe we de krachten in de stad kunnen bundelen (stakeholdermanagement).

In de programmabegroting is alleen voor 2022 € 300.000 gereserveerd voor wijkverkenningen. Gezien de opgaven vanuit de visie Zoetermeer 2040 en de Strategische Agenda Zoetermeer 2040 vragen we dit bedrag ook aan voor 2023, zodat gestart kan worden met de wijkverkenning in Buytenwegh en later mogelijk ook voor Seghwaert.

1.f Voor ondersteuning van de directie, het college en verschillende programma’s voor de realisatie van de Omgevingsvisie en de Strategische Agenda 2040.

Het kernteam Zoetermeer 2040 waarborgt de goede voorbereiding van alle besluitvorming, verankering van de besluiten in de organisatie en bewaking van goede uitvoering van de Omgevingsvisie en de Strategische Agenda. Dit team werkt vanuit dezelfde scope en aan dezelfde onderwerpen als het team Regie, Voorbereiding en Samenhang dat er was voor de Schaalsprong. Dit is in lijn met de formulering over de organisatie in het raadsvoorstel "Samen de Toekomst van Zoetermeer Vormgeven" uit 2017: "*Bij het uitwerken van "Samen de toekomst van Zoetermeer vormgeven" is het de bedoeling om samenhangende programma's in te richten…….. Daarbij wordt ook de samenhang met de omgevingsvisie vormgegeven, waarin in ieder geval de fysieke elementen van de toekomst van Zoetermeer hun beslag zullen krijgen".*
Het team is op dit moment in opbouw en draagt sinds de besluitvorming over de 1e Strategische Agenda op 14 juni 2021 actief zorg voor het in lijn brengen van beleid, investeringsvoorstellen, programma's en projecten met de doelen en uitgangspunten van de visie Zoetermeer 2040.

Om dit in 2022 en 2023 en verder op te kunnen pakken en voldoende regie te kunnen voeren is een voldoende toegerust kernteam noodzakelijk. Het zal de coördinatie van de 1e Strategische Agenda verzorgen (Conform raadsbesluit 14 juni 2021) en een voorstel voorbereiden voor de 2e Strategische Agenda voor de nieuwe bestuursperiode om uitvoering te kunnen geven aan de visie Zoetermeer 2040. Daarnaast borgt het team de in- en externe communicatie over de visie Zoetermeer 2040.

Als onderdeel van de aanpak voor de regie, voorbereiding en samenhang is ook een voorstel gedaan voor een verder vervolg van de 1e Strategische Agenda. Hieronder vallen ook het opstellen van de 3e Staat van Zoetermeer en de verdere uitvoering van de 1e Strategische Agenda voor wat betreft doorlichten en actualiseren van beleid, programma's en projecten. Daarom doen we in dit voorstel een extra beroep op het Rif van € 443.000 voor 2022. Daarnaast is een extra bedrag van € 287.000 voor de regie in 2023 opgenomen. Een inhoudelijk voorstel voor het vervolg van de Strategische Agenda en daarvoor benodigd budget in 2023 volgt eind 2022 bij de oplevering van de 2e Strategische Agenda.

1.g. Om de komende jaren de juiste partners aan de stad te binden, is zichtbaarheid van het investeringsprogramma noodzakelijk richting de vastgoedmarkt.
Zoetermeer moet grotere bekendheid en commitment krijgen onder 'nieuwe' (kwaliteits-) ontwikkelaars, ontwikkelende bouwers en (lange termijn) beleggers. Hiertoe is een Zoetermeers Stadsbouwakkoord gesloten, is een werkagenda opgemaakt en zijn activiteiten ontwikkeld om een relatienetwerk op te bouwen en te onderhouden. Hierdoor krijgt Zoetermeer en de Zoetermeerse opgave een grotere bekendheid bij marktpartijen. Het Stadsbouwakkoord zorgt daarbij voor grotere commitment van marktpartijen op de Zoetermeerse opgave.

Dit akkoord is al gericht op de ambities in de visie Zoetermeer 2040. Doel is om de komende twee jaar ook andere partners en inwoners verder te verbinden aan de uitdagingen en doelstellingen uit de visie Zoetermeer 2040. Zoals opgenomen in de 1e Strategische Agenda bij het besluit van 14 juni 2021, wordt hiervoor onder andere een Stadscongres georganiseerd waarin het 60-jarige bestaan van Zoetermeer als groeikern en de toekomstige ontwikkeling van de stad samen met partners en inwoners centraal staat. Hiervoor is budget van €70.000 opgenomen voor 2022. Ook wordt een samenwerkingsovereenkomst met de Haagse Hogeschool voorbereid waarin we de expertise van de Haagse Hogeschool kunnen inzetten voor concrete opgaven die in lijn zijn met de visie Zoetermeer 2040 en de Strategische Agenda. Hiervoor is budget opgenomen van € 50.000 voor 2022 met als uitgangspunt dat dit door de Haagse Hogeschool wordt aangevuld op basis van 50/50 cofinanciering.

2.1. De kosten voor het programmamanagement van de verschillende programma's zijn niet te dekken vanuit het kostenverhaal met ontwikkelende partijen.
De kosten voor de inzet van de meeste gemeenteambtenaren en overige experts die zich op programmaniveau met deze ontwikkelingen bezighouden worden niet vanuit de Algemene

Middelen gedekt. Dit zijn tijdelijke kosten en geen structurele kosten. Deze kosten kunnen worden aangeduid als voorinvesteringen voor de realisatie van de doelstellingen uit de visie Zoetermeer 2040, het woningbouwprogramma en de gebiedsontwikkelingen in de stad. Pas bij individuele projecten in de uitwerkingsfase is het mogelijk om de kosten te dekken vanuit kostenverhaal met ontwikkelende partijen en budgetten voor investeringen in de buitenruimte.

2.2 Voor de kosten voor de woningbouwprogrammering wordt getracht om de kosten zoveel mogelijk te dekken vanuit het kostenverhaal en grondopbrengsten.
Voor de initiatieffase is gemeentelijk budget noodzakelijk, deze kosten kunnen niet worden verhaald op de initiatiefnemer. Voor de dekking van de initiatieffase is in de programmabegroting een budget 'nieuwe initiatieven' aanwezig. De initiatieffase wordt zo kort mogelijk gehouden om de kosten te beperken. Na deze fase vindt dekking plaats door kostenverhaal of via verkoopopbrengsten. Dit is afhankelijk van het type project waarbij de grondpositie bepalend is.

3.1 *Hiermee gaat de Schaalsprong op in de visie Zoetermeer 2040*
Zoals aangegeven in Raadsbesluit Programmabegroting 2022-2025 d.d. 1 november 2021 en ook in de voortgangsrapportage Ruimtelijk Fysiek 2e helft 2020, gaat de Schaalsprong inhoudelijk op in de visie Zoetermeer 2040. De lopende (Schaalsprong)programma's worden via de Strategische Agenda inhoudelijk in lijn gebracht met de doelen van de visie Zoetermeer 2040, conform raadsbesluit van 14 juni 2021 over de ontwerp Omgevingsvisie Zoetermeer 2040.

De in dit voorstel gevraagde (extra) middelen passen binnen de scope van de Schaalsprong zoals besloten in Raadbesluit Samen de toekomst van Zoetermeer vormgeven d.d. 27 november 2017 en Raadsbesluit Kosten Schaalsprong 2018 en 2019 d.d. 9 juli 2018 .
Voorgesteld wordt om de titel 'Schaalspronggelden' in de toekomst te vervangen door 'middelen Strategische Agenda Zoetermeer 2040'. Indien de scope voor de inzet van de middelen in de toekomst aanpassing behoeft, zal dat aan de raad worden voorgelegd in het kader van de uitvoering van en rapportage over de Strategische Agenda Z2040.

4.1 Het budgetrecht ligt bij de raad.
Voor voorgaande jaren zijn middelen beschikbaar gesteld. Voor voortzetting van de activiteiten in 2022 en 2023 is beschikbaar stellen van middelen door de raad en opname in de begroting noodzakelijk.

Kanttekeningen
4.1 Sturen op en overzicht hebben van een groot programma is ingewikkeld.
De inzet voor de visie Zoetermeer 2040 is nodig om het fundament van de stad met kracht te versterken. De 1e Strategische Agenda is bedoeld om de beweging zo spoedig mogelijk in gang te gaan zetten. Dit betekent dat we scherp kijken naar de huidige inzet van de gemeente.

Naast het richten van de huidige inzet zal de komende twee jaar in het teken staan van het formuleren van nieuwe doelstellingen en het gang zetten van nieuwe ontwikkelingen, die vorm krijgen in beleids- en gebiedsprogramma's. Voor deze nieuwe programma's zullen op termijn aparte voorstellen worden ingediend.

Financiën

De uitvoering van de Schaalsprongprogramma's en het aanjagen van de onderdelen uit de 1e Strategische Agenda brengt kosten met zich mee. Niet voor alle onderdelen waarvoor nu budget wordt gevraagd zijn voldoende middelen in de reservering opgenomen. Daarom worden, zoals eerder aangegeven, extra middelen gevraagd boven op de gereserveerde middelen. De aanvragen zijn op volgorde van de besluitpunten in de tabel op pagina 11 uiteengezet. Hierin zijn de kosten en dekkingsbronnen gesplitst. In bijlage 1 is het overzicht opgenomen met de specificatie van de eerder gereserveerde bedragen voor de Schaalsprong in de programmabegroting 2022-2025 en de extra aanvragen.

Het totale bedrag dat via dit raadsvoorstel wordt aangevraagd is € 2.829.000 voor 2022 en € 2.337.000 voor 2023. Hiervan komt uiteindelijk voor 2022 € 2.229.000 en voor 2023 € 1.737.000 ten laste van het Rif, omdat naar verwachting in beide jaren € 600.000 gedekt kan worden via kostenverhaal en grex.

In het Rif is voor 2022 € 1.665.000 gereserveerd en voor 2023 € 1.290.000. Dit betekent onder de streep een extra aanvraag uit het Rif van € 564.000 voor 2022 en € 447.000 voor 2023.

De extra aanvraag past in het kader van de uitvoering van de Strategische Agenda en in het Rif is hiervoor de aanwezige ruimte beschikbaar. Per ultimo van het jaar 2030 bedraagt het Rif € 46,346 mln.(stand zoals deze is opgenomen in de Programmabegroting 2022).

Sinds de vaststelling van de Programmabegroting zijn er nog verschillende besluiten genomen waarbij voor ca. € 1,7 mln. aan extra uitgaven ten laste van het Rif is gebracht, dit zijn:

Omschrijving	2021	2022	2023	Totaal
Sandrinapad	253.000			253.000
Binnenstad		482.000	262.000	744.000
Dutch Innovation Park		725.000		725.000
Totaal	**253.000**	**1.207.000**	**262.000**	**1.722.000**

Momenteel wordt de jaarrekening opgemaakt. In de Perspectiefnota wordt een actueel beeld van de omvang van het Rif opgenomen. In bijlage 2 is een uitleg over het Rif opgenomen.

Kosten	Post eerdere besluitvorming (Zie bijlage 1)	Aanvraag voor 2022*	Aanvraag voor 2023*
Besluitpunt 1.			
1a Woningbouwprogrammering, voorbereiding bestemm. plan	b1	361	220
1b Nieuwe initiatieven	b2	150	150
1c Gemeentelijke inzet 700 woningen Rif	b3	950	950
1d voorbereiding Schaalsprong, openbaar vervoer en stationsgebied	b4 en a1	160	160
1e Wijkverkenningen	c1	300	300
1f Regie, voorbereiding en samenhang	d1	668	437
1g Binden en onderhouden relatienetwerk/ investeren in de stad	d2	240	120
Totaal/beschikbaar te stellen		**2.829**	**2.337**

Dekking		Dekking 2022*	Dekking 2023*
Besluitpunt 2a.			
Gereserveerd in Rif (Schaalsprong)		*1.665*	*1.290*
Extra aanvraag Rif (via dit voorstel)		*564*	*447*
Totaal t.l.v. Rif (exploitatiebudget)		***2.229***	***1.737***
Besluitpunt 2b.			
Te verhalen kosten (exploitatiebudget)		***285***	***285***
Besluitpunt 2c.			
Voorbereidingskosten vooruitlopend op grex IMVA (Investeringsbudget)		***315***	***315***
Totaal		**2.829**	**2.337**

**bedragen x € 1.000*

Bij de volgende besluiten gaat het om een aanvullende aanvraag van middelen bovenop de eerder gereserveerde middelen in het Rif met de volgende bedragen (zie ook het overzicht in bijlage 1):

- Besluit 1a: Voor woningbouwprogrammering is in 2022 € 141.000 nodig voor de voorbereiding van programma *Woningbouw als Katalysator voor een Sociaaleconomisch Krachtige Stad;*
- Besluit 1d: Stationsgebied (Entree) € 40.000 voor 2022 en 2023;
- Besluit 1d: OV Schaalsprong € 120.000 voor 2022 en 2023;
- Besluit 1e: Wijkverkenningen € 300.000 voor 2023;
- Besluit 1f: Regie, voorbereiding en samenhang € 443.000 voor 2022 en € 287.000 voor 2023;

- Besluit 1g: Binden en onderhouden relatienetwerk/ investeren in de stad € 70.000 voor 2022 (organiseren stadscongres) en € 50.000 voor samenwerkingsovereenkomst met de Haagse Hogeschool.

Voor de volgende onderdelen gaat het om een vermindering van de aanvraag van middelen en wordt dus minder uit het Rif onttrokken dan was begroot.:
- Besluit 1b: nieuwe initiatieven -/- € 100.000 voor 2022 en 2023
- Besluit 1c: gemeentelijke inzet 700 woningen -/- € 200.000 voor 2022 en 2023

De totale kosten bedragen voor 2022 € 2.829.000 en voor 2023 € 2.337.000. Dit gesplitst in een exploitatiegedeelte en een investeringsgedeelte.
De exploitatielasten bedragen in totaal € 2.514.000 voor 2022 en € 2.022.000 voor 2023, de kosten worden als volgt gedekt (c.q. verwerkt):
- Een bijdrage van het Reserve Investeringsfonds (Rif) van € 2.229.000 voor 2022 en van € 1.737.000 voor 2023;
- Een bijdrage vanuit kostenverhaal ter grootte van € 285.000 voor 2022 en van € 285.000 voor 2023;

Daarnaast wordt een investeringsbudget gevraagd van € 315.000 voor 2022 en 2023.
Dit zijn voorbereidende kosten die worden gemaakt, in afwachting van besluitvorming over een grondexploitatie. De kosten worden geactiveerd en verwerkt als immaterieel actief en lopen niet via de exploitatierekening maar via de balans (Zie bijlage 2 voor toelichting).

Controleprotocol
n.v.t.

Participatie en Communicatie
n.v.t.

Duurzaamheid
n.v.t.

Toegankelijkheid en bruikbaarheid voor gehandicapten
n.v.t.

Rapportage en evaluatie
Via de voortgangsrapportage Ruimtelijk Fysieke projecten wordt u tweemaal per jaar op de hoogte gehouden van de stand van zaken, resultaten en (financiële) voortgang van de verschillende (programma)onderdelen. Rapportage over de Strategische Agenda Zoetermeer 2040 vindt via het traject van de Strategische Agenda plaats.